

Osvrt na predavanje

Boja i zvuk u video kompresiji

Bit rate nekomprimiranog video signala je u rasponu od: -270 Mbps za SDTV

- 1.5 Gbps za HDTV

– 3 ili više Gbps za UHD TV

Kompresija – sažimanje signala

Koristimo perceptualno kodiranje kako bi saželi podatke.

Reduciranje suvišnih (redundantnih) i nebitnih podataka (irelevantnih).

Postoje dvije vrste kompresije: - kompresija bez gubitaka (loseless)

– kompresija s gubitcima (lossy)

Ljudsko oko ima puno manje receptora za informaciju o boji nego što ima za informaciju o svjetlini. Receptori za svjetlinu nazivaju se štapići, a receptori za svjetlinu čunjići, svi se nalaze na mrežnici oka iza leće.

Štapića ima puno više nego čunjića i zato po noći slabije percipiramo boje, ali zato dobro percipiramo svjetlo. Ljudsko oko se evolucijom adaptiralo na uvijete gdje je puno bitnije razlučivati pokrete u tamnom okruženju nego što je razlučivati sitne nijanse boja.

Za percepciju tona boje su zaduženi čunjići. Njihova osjetljivost je na crveni, zeleni i plavi dio spektra, tj. RGB. Osjetljivost na zelenu je mnogo veća nego na ostale dvije boje. Druga po osjetljivosti je crvena, a posljednja je plava.

Redukcija podataka za boju

Video kamera nam daje izlazne signale u red, green i blue color sustavu, tj. RGB. Ti signali se matematičkim putem pretvaraju u luminantne i krominantne signale, tj. u komponente koje se odnose na svjetlinu (označavamo ih s oznakom Y) i s druge strane na komponente koje se odnose na ton (označavamo ih oznakama Cb i Cr). Takav sustav boje označavamo oznakom YCbCr, a ponegdje se naziva i YUV. Konverzija se radi jednostavnim matematičkim operacijama.

Y signal se dobiva zbrajanjem primara signala R, G i B. Gdje primar R sudjeluje s 30%, primar G sudjeluje s 59% i primar B s 11%. Svaka komponenta ima različit faktor množenja zato što ljudsko oko ima najveću osjetljivost na zeleni dio spektra, zatim na crveni pa na plavi.

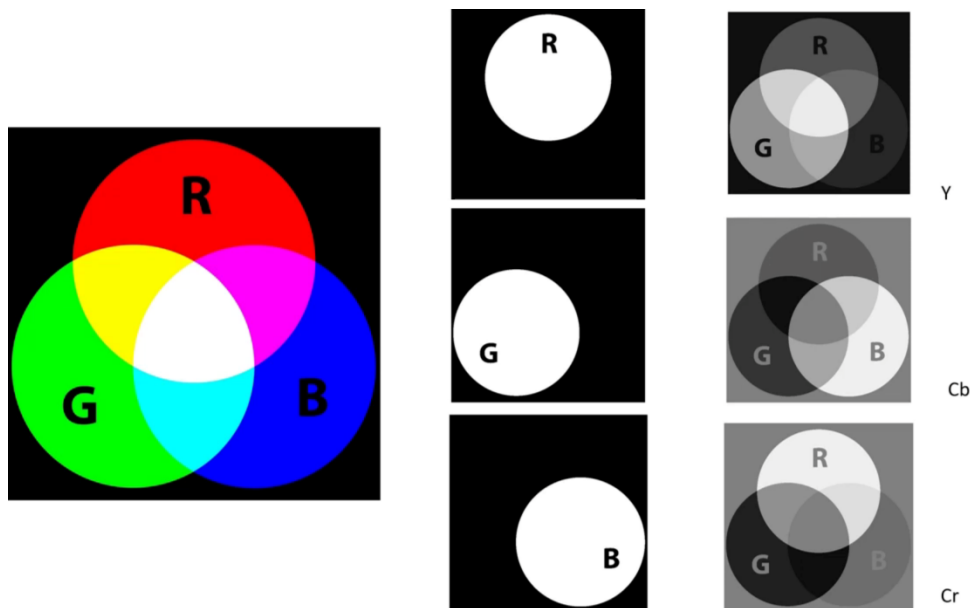
$$Y = (0.3 * R) + (0.59 * G) + (0.11 * B)$$

Preostale dvije komponente se računaju na sljedeći način:

$$\text{Luminantna} - Cb = 0.56 * (B - Y)$$

$$\text{Krominantna} - Cr = 0.71 * (R - Y)$$

Usporedba RGB sustava sa sustavima Y, Cb i Cr:

Video signal može podnijeti puno veću kompresiju slike zbog tromosti ljudskog oka. Oke će se više fokusirati na pokret nego na detalje u slici.

Digitalni audio signal

Ljudsko uho ima dinamički raspon od otprilike 140 dB, a raspon frekvencija 20 Hz – 20 000 Hz. Svaka frekvencija iznad 20 000 Hz naziva se ultrazvuk (mogu ih čuti neke životinje kao npr. pas ili šišmiš), a svaka frekvencija manja od 20 Hz nazva se infrazvuk (također ih mogu

čuti neke životinje kao što su npr. slonovi). Pužnica je dio uha zadužen za prevođenje zvučne energije u ono što ljudi percipiraju kao zvuk. U pužnici se nalaze osjetne stanice za niske, srednje i visoke frekvencije gdje auditorni živci prevode signal u električni impuls. Osjetljivost uha ovisi o frekvenciji zvuka, pa se tako najveća osjetljivost uha nalazi u rasponu od 3 do 4 kHz (3000-4000 Hz).

Sampling rate – Brzina uzorkovanja

Sampling rate se mjeri kao broj snimljenih audio uzoraka unutar jedne sekunde.

Za audio signal najmanji broj uzoraka po sekundi je 8000 Hz (8 kHz), ako koristimo manju frekvenciju zvuk će se činiti isprekidanim slično kao što će slika „trzati“ pri manjem frame rate-u.

Sampling depth – preciznost uzorka

Sampling depth se mjeri u bitovima po uzorku. Jednako je važna, kada pričamo o kvaliteti zvuka, kao sampling rate.

Sampling depth određuje koliko mogućih razina amplitude može postići zvučni signal.

Preporučeno je da se koristi 24 beata za većinu kvalitetnih audio snimaka.

$$\text{Bit rate} = \text{Sample rate} * \text{Sample depth}$$

$$= \text{uzorak} / \text{sek} * \text{bit} / \text{uzorku} = \text{bit} / \text{sek}$$

Najčešće korišteni sampling rate: - 8 Hz – telefonija

– 44.1/48 kHz – TV / CD

– 96 / 192 kHz – blu-ray

- specijalne svrhe > 300 Hz

Nyquistov–Shannonov teorem: Kontinuirani izvor signala se može uzorkovati i savršeno rekonstruirati iz tih uzorak, najmanje dvostrukom frekvencijom od najveće moguće frekvencije u signalu.